

REFERAT Beskæftigelses- og Socialudvalget 2018-2021

d. 21-09-2021

Mødedato   Tirsdag d. 21. september 2021 kl. 08:30

Mødested   Udvalgmødet starter på Ørbækvej 100 og fortsætter på Dannevirke, Sdr.
Boulevard 15, 5000 Odense C

Indholdsfortegnelse

Opfølgning på initiativretssagen: Forbedring af arbejdet på autismeområdet.....	3
Drøftelse af indsatser til at styrke søgningen fra 9. og 10. klasser til erhvervsuddannelserne i Odens	8
Drøftelse af Odense Kommunes Veteranstrategi.....	12
Svar på udvalgsspørgsmål om udsatte boligområder.....	17
Monitorering af udsatte boligområder.....	20
Orientering om Odense Kommunes deltagelse i projektet "Styrket indsats mod socialt bedrageri"....	31
Nøgletal på beskæftigelsesområdet.....	32
Aktuelle sager.....	33
Fællesmøde mellem Beskæftigelses- og Socialudvalget, Børn- og Ungeudvalget og Ældre- og Handic	34
Tema: Veteranstrategien.....	35

Punkt 1: Opfølgning på initiativretssagen: Forbedring af arbejdet på autismeområdet

27.00.00-A26-3-21

Resume

Den 1. juni præsenterede Ældre- og Handicapforvaltningen, Beskæftigelses- og Socialforvaltningen og Børn- og Ungeforvaltningen en drøftelsessag på baggrund af initiativretssagen ”Forbedring af arbejdet på autismeområdet”.

På baggrund af udvalgenes drøftelser præsenterer forvaltningerne en beslutningssag, hvor udvalgene bedes tage stilling til oprettelsen af forskellige tilbud til forældre til børn og unge med autisme rettet henholdsvis mod forældre til børn under 15 år og til forældre til unge mellem 15 og 25 år.

Herudover bedes udvalgene tage stilling til et forslag om, at uddannelsesmuligheder for unge med autisme tages op i Uddannelsesforum.

Sagen har været til høring i Handicaprådet. Høringssvaret er vedlagt sagen.

Effekt

Børn- og unge bliver klar til fremtiden

Forslagene skal sikre større trivsel og bedre uddannelsesmuligheder for børn og unge med autisme.

INDSTILLING

Ældre- og Handicapforvaltningen, Beskæftigelses- og Socialforvaltningen og Børn- og Ungeforvaltningen indstiller til respektive udvalg, at udvalgene godkender:

1. Der henstilles til at uddannelsesmuligheder for unge med autisme tages op i Uddannelsesforum.

Beskæftigelses- og Socialforvaltningen indstiller, at udvalget godkender:

2. Oprettelsen af forældretilbud i Beskæftigelses- og Socialforvaltningen, som finansieres jf. oplysningerne i økonomiafsnittet.

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget godkender:

3. Model 1 eller Model 2 til oprettelsen af forældretilbud i Børn- og Ungeforvaltningen, som finansieres jf. oplysningerne i økonomiafsnittet.

Beslutning

Beskæftigelses- og Socialudvalget godkender indstillingspunkt 1 og 2.

Udvalgsmedlemmerne Cæcilie Crawley og Reza Javid deltog ikke i behandlingen af dette punkt.

Sagsfremstilling

Til udvalgs møderne den 23. marts 2021 fremsendte Børn- og Ungeudvalgsmedlem Tim Vermund (A), Beskæftigelses- og Socialudvalgsmedlem Michael Eskamp Witek (A) og Handicapudvalgsmedlem Kasper Ejlertsen (A) initiativretssagen ”Forbedring af arbejdet på autismeområdet”.

På baggrund af initiativretssagen præsenterede de tre forvaltninger 1. juni en faglig bearbejdning af tre fokusområder:

1. Bedre samarbejde på tværs af forvaltninger, særligt med hensyn til overgange.
2. Opkvalificering af sagsbehandlere som sidder med autismeområdet.
3. Bedre tilbud til forældre til autismeramte børn om sparring og forældrekurser.

Baggrund af udvalgenes drøftelser på udvalgs møderne den 1. juni præsenterer forvaltningerne her en beslutningssag, hvor udvalgene bedes tage stilling til oprettelse af forældretilbud i Beskæftigelses- og Socialforvaltningen og Børn- og Ungeforvaltningen, samt et forslag om at uddannelsesmuligheder for unge med autisme tages op i Uddannelsesforum.

En fælles tilgang til børn og unge med autisme

Udvalgene har i de seneste år haft stort fokus på det specialiserede socialområde, som børn og unge med autisme hører ind under. Socialstyrelsen, BDO og Rambøll har lavet forskellige analyser af praksis, hvilket blandt andet har resulteret i et nyt myndighedssnit og en ny fælles ungestrategi.

Det nye myndighedssnit betyder, at familier til børn og unge med autisme under 15 år har deres gang i Børn- og Ungeforvaltningen, mens familier til unge over 15 år med autisme har deres gang i Beskæftigelses- og Socialforvaltningen.

Den nye ungestrategi skal styrke det tværprofessionelle samarbejde både internt i og på tværs af forvaltningerne. Det fælles ungeperspektiv og det ensartede blik på støtte og indsats til de unge skal sikre en større kontinuitet, så flere unge får en bedre og mere ensartet overgang til et selvstændigt voksenliv.

Grundet det nye myndighedssnit vil nogle af forslagene i sagen være inddelt efter aldersgrupper og den tilhørende forvaltning. Forslagene lægger dog samtidig op til, at der ses på området i sammenhæng mellem de tre forvaltninger, så der støttes op om den røde tråd, der er lagt i den fælles ungestrategi.

Uddannelsesmuligheder for unge med autisme drøftes i Uddannelsesforum

Efter endt grundskole er der flere forskellige muligheder for ungdomsuddannelse for unge med autisme alt efter deres funktionsniveau. Her kan blandt andet nævnes den Særligt Tilrettelagte Ungdomsuddannelse (STU), som er målrettet unge med særlige behov såsom autisme, ADHD, generelle indlæringsvanskeligheder, angst mm., og det løbende samarbejde med HF & VUC FYN om HF-autismeklasse for unge autister med mentorstøtte.

Selvom der i Odense er gode ungdomsuddannelses tilbud til unge med autisme, kan det være relevant at se nærmere på, om vi kan have endnu højere ambitioner for ungdomsuddannelses mulighederne for denne målgruppe. Uddannelsesforum kan være et velegnet forum til at tage denne drøftelse.

Uddannelsesforum består af rådmænd og ledere fra Beskæftigelses- og Socialforvaltningen og Børn- og Ungeforvaltningen samt ledere fra flere af byens ungdomsuddannelser.

Tilbud til forældre med børn under 15 år

Alle forældre til et barn med en funktionsnedsættelse har mulighed for at søge om betaling for et kursus, der omhandler deres barns funktionsnedsættelse. Forældrene har også mulighed for at få gratis parrådgivning i regi af Center for Tværfaglig Sundhed og Forebyggelse i Børn- og Ungeforvaltningen.

I Børn- og Ungeforvaltningen eksisterer i Familie- og Forebyggelsesafdelingen herudover et tilbud specifikt til forældre til børn diagnosticeret inden for autismespektret i alderen 2-6 år. Tilbuddet består af et forløb, som er en blanding af gruppe-lektioner og individuelle besøg i hjemmet.

Der beskrives i det efterfølgende to modeller for at udbyde et forløb målrettet forældre til børn med autisme i alderen 6-14 år.

I begge modeller udvides tilbuddet målrettet mod forældre til børn med autisme. Forældre til børn med andre funktionsnedsættelser vil modtage samme tilbud som hidtil, som dog kan blive justeret i forbindelse med finansieringen af det nye tilbud rettet mod forældre til børn med autisme.

Model 1 til forældre til børn med autisme i alderen 6-14 år

Forældre vil blive tilbudt 2 forældre kurser af 2 timers varighed, hvor der på det første forældre kursus bl.a. vil være en introduktion og videndeling om autismeområdet, herunder de behov for struktur i hverdagen, som unge med autisme har behov for og råd til strukturering af autisme. På andet forældre kursus vil der være en indføring i pædagogikker, metodikker og didaktikker.

Denne model ligger i tråd med det foreslåede tilbud til forældre til børn og unge mellem 15 og 25 år, som præsenteres senere i sagen.

Økonomi og finansiering

Tiltaget vil have opstartsudgifter på 28.000 kr., samt årlige udgifter på 22.500 kr.

Forvaltningen anviser finansiering via omprioritering indenfor Familie og Forebyggelsesafdelingens ramme. Det er forvaltningens vurdering, at dette ikke vil medføre en justering af allerede eksisterende tilbud.

Model 2 til forældre til børn med autisme i alderen 6-14 år

Den foreslåede indsats kræver, at de nuværende tilbud suppleres med ansættelse af en fagperson med erfaring inden for autismeområdet, som vil have til opgave at udbyde et forløb målrettet forældre til børn med autisme i alderen 6-14 år.

Formålet er at styrke og støtte forældrene, opmuntre til en positiv opfattelse af deres barns diagnose og hjælpe forældre med at etablere god praksis i hverdagen.

Fagpersonen fra Center for Tværfaglig Sundhed og Forebyggelse vil have til opgave at drive opstarten af forældrenetværksgrupper i samarbejde med øvrige medarbejdere i forvaltningen. I forældregrupperne kan forældrene få råd og støtte fra ligesindede.

Denne model har et større omfang end model 1 og det foreslåede tilbud til forældre til børn og unge mellem 15 og 25 år. Behovet for støtte og vejledning kan i visse tilfælde være større ved de yngre børn, hvorfor denne model tilbyder muligheden for at udvide tilbuddet til foreldre yderligere. Der gøres dog opmærksom på, at det vil betyde en vis forskel i de tilbud der gives til forældre med børn med andre diagnoser end autisme.

Økonomi og finansiering

Tiltaget ville kunne løftes ved at tilføre en halv fuldtidsstilling samt økonomi til kompetenceudvikling af eksisterende medarbejdere til gruppeforløb.

Tiltaget vil have opstartsudgifter på 0,1 mio. kr., samt årlige udgifter på 0,3 mio. kr.

Forvaltningen anviser finansiering via omprioritering indenfor Familie- og Forebyggelsesafdelingens ramme. Forvaltningen vurderer, at dette vil medføre en justering af allerede eksisterende tilbud.

Tilbud til forældre til unge mellem 15 og 25 år

Beskæftigelses- og Socialforvaltningen vil fra indeværende år tilbyde forældrekurser til forældre til unge diagnosticeret inden for autismspektret, som er indskrevet på den 3-årige særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU) for unge med særlige behov. Unge på STU er typisk 17-25 år.

Beskæftigelses- og Socialforvaltningen foreslår, at forældre vil blive tilbudt 2 forældrekurser af 2 timers varighed, hvor der på det første forældrekursus bl.a. vil være en introduktion og videndeling om autismeområdet, herunder de behov for struktur i hverdagen, som unge med autisme har behov for og råd til strukturering af autisme. På andet forældrekursus vil der være en indføring i pædagogikker, metodikker og didaktikker og forældre bliver tilbudt deltagelse i forældrenetværk for unge med autisme, som er indskrevet på særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU).

Økonomi og finansiering

Det vil være muligt at gennemføre tiltaget med én fuldtidslærerstilling én uge årlig til at forberede og afholde den teoretiske gennemgang. Herudover vil der være behov for supplerende medarbejdertimer til afholdelse af aftenmøde med forældre.

Tiltaget vil have opstartsudgifter på 28.000 kr., samt årlige udgifter på 22.500 kr.

"Tilbud til forældre til unge mellem 15 og 25 år" vil blive finansieret inden for Beskæftigelses- og Socialudvalgets ramme.

Eksisterende tilbud om pårønderrådgivning for børn, unge og voksne

Efter vedtagelsen af Odense Kommunes pårørendepolitik blev der åbnet en ny pårønderådgivning i 2020. Pårønderådgivningen er målrettet pårørende i Odense, som er hhv. over 18 år og under 18 år, og som føler et behov for støtte eller rådgivning i hverdagen.

Som pårørende over 18 år har man mulighed for en eller flere personlige samtaler med en pårønderådgiver. Og man kan også deltage i gruppeforløb og få et netværk med andre pårørende. Tilbuddene til børn og unge bygger på en familieorienteret tilgang, og derfor inddrages børnenes/de unges forældre/nærmeste ofte i tilbuddene.

For børn, unge og voksne hjælper pårønderådgivere med vejledning og rådgivning i forhold til de tilbud, der findes i og udenfor Odense Kommune, så børn, unge og voksne kan få hjælp og blive understøttet på bedst mulig vis i hverdagen.

Eksisterende tilbud om overgangen til voksenlivet

Med Sammenhængende borgerforløb blev der igangsat tværgående 16 års-møder, som er en individuel samtale om overgangen til voksenlivet, hvor både den unge og de pårørende deltager.

Til 16 års-mødet kan den unge og forældrene prioritere de temaer, som de finder mest relevante på det tidspunkt, hvor mødet finder sted.

Økonomi

Både "Tilbud til forældre til børn under 15 år" og "Tilbud til forældre til unge mellem 15 og 25 år" vil have opstartsudgifter i første år og herefter en fast årlig udgift.

"Tilbud til forældre til børn under 15 år" vil blive finansieret inden for Børn- og Ungeudvalgets ramme.

"Tilbud til forældre til unge mellem 15 og 25 år" vil blive finansieret inden for Beskæftigelses- og Socialudvalgets ramme.

	2021	2022	2023	2024
Tilbud til forældre med børn under 15 år - model 1	28.000	22.500	22.500	22.500
Tilbud til forældre med børn under 15 år - model 2	400.000	300.000	300.000	300.000
Tilbud til forældre til unge mellem 15 og 25 år	28.000	22.500	22.500	22.500

De økonomiske konsekvenser håndteres inden for udvalgenes egne rammer og påvirker derved ikke kommunens kassebeholdning.

Bilag

Høringssvar fra Handicaprådet

Punkt 2: Drøftelse af indsatser til at styrke søgningen fra 9. og 10. klasser til erhvervsuddannelserne i Odense Kommune

54.00.00-A00-1-20

Resume

På baggrund af en beslutningssag om måltal for søgning til erhvervsuddannelser den 1. juni, ønsker Børn- og Ungeudvalget og Beskæftigelses- og Socialudvalget at drøfte indsatser, der kan øge søgningen fra 9. og 10. klasser til erhvervsuddannelserne i Odense Kommune. Ligeledes ønsker Beskæftigelses- og Socialudvalget, at forvaltningerne undersøger og redegør for de mulige initiativer og tiltag, man har gjort i Aalborg Kommune, der har en øget søgning til erhvervsuddannelser fra 2020 til 2021. En øget søgning til erhvervsuddannelserne skal modvirke, at der på landsplan uddannes for få faglærte.

Da både måltal og indsatser angår begge udvalg, behandler udvalgene sagen som fælles udvalgssag.

INDSTILLING

Beskæftigelses- og Socialforvaltningen og Børn- og Ungeforvaltningen indstiller til respektive udvalg, at udvalgene drøfter indsatser, der kan fremme søgning til erhvervsuddannelserne i Odense Kommune.

Beslutning

Beskæftigelses- og Socialudvalget drøftede sagen.

Udvalgsmedlemmerne Cæcilie Crawley og Reza Javid deltog ikke i behandlingen af dette punkt.

Sagsfremstilling

Baggrund

Den 1. juni besluttede Børn- og Ungeudvalget og Beskæftigelses- og Socialudvalget at fastholde ambitionsniveauet fra 2020 om at øge søgningen til erhvervsuddannelserne til 19,5 % i 2025, med afsæt i søgningen i 2021 på 15,9 %. Ambitionen for den årlige vækstrate øges dermed fra 0,5 procentpoint til 0,9 procentpoint for perioden 2021-2025.

Børn- og Ungeforvaltningen og Beskæftigelses- og Socialforvaltningen vurderer, at udvalgenes beslutning om måltal på 16,8 % i 2022 og øgede vækstrate på 0,9 procentpoint frem mod 2025 er ambitiøs.

Hvis målsætningerne skal realiseres, kræver det, at de involverede fagområder vedvarende fokuserer på at øge søgningen. Det kræver også, at fagområderne løbende styrker eksisterende indsatser og udvikler nye, herunder styrker samarbejdet mellem grundskole, ungdomsuddannelsesvejledningen (UUO), Den sammenhængende kommunale ungeindsats (KUI), erhvervsskoler og erhvervsliv.

Initiativer til at styrke søgning til EUD i Aalborg Kommune

Aalborg Kommune har etableret nye tiltag og samarbejdsfora møntet på at øge søgningen til erhvervsuddannelser i 2020-2021. Aalborg har arbejdet på at styrke samarbejde mellem skole og UU, erhvervsskoler og erhvervsliv. De har bl.a. etableret fælles mødefora mellem parterne og har fokuseret på at øge viden og kendskab om EUD hos vejledere og lærere

gennem praktik på erhvervsuddannelserne. Derudover har de etableret nye initiativer i vejledningsregi og i skoleregi, som skal understøtte en øget søgning til EUD. Af de mere iøjnefaldende kan to initiativer nævnes:

- Alle elever i 9. og 10. klasse får tilbud om individuel vejledning, også unge, der er vurderet uddannelsesparat - i perioden fra den 1. januar til 1. marts 2021, som både forældre og elever kan benytte sig af. I den kommende tid vil Aalborg drøfte om individuel vejledning til alle udskolings elever fremadrettet skal være et permanent tilbud og dermed, at den økonomiske ramme øges. Det er endnu ikke forhandlet og afklaret.
- Grundskolen arbejder med en målsætning om, at 25 % af skoletiden på alle klassetrin skal foregå ud af huset og gerne i samarbejde med forskellige eksterne aktører jf. intentionerne i den åbne skole. Der er ansat playmakere til at understøtte samarbejdet, og i udskoling er der fokus på samarbejde med ungdomsuddannelser og erhvervsliv.

Initiativerne i Aalborg er kort beskrevet i bilag 1.

Eksisterende initiativer til at styrke søgning til EUD i Odense Kommune

Odense Kommune har veletablerede samarbejds- og mødefora med ungdomsuddannelserne i kraft af Uddannelsesnetværk og Uddannelsesforum, ligesom der er lavet en Uddannelsesalliance med repræsentanter fra ungdomsuddannelser, videregående uddannelser og erhvervsliv, der samarbejder om udmøntning af Odense Kommunes Uddannelsespolitik. På praksisniveau, i løbende drift, er etableret et stadigt stærkere samarbejde mellem UU, skole og erhvervsskoler. Til sammenligning har Aalborg først for nylig etableret lignende tværgående samarbejdsfora.

Odense Kommune har samlet set en bred vifte af indsatser i både den almene og den EUD-rettede vejlednings- og skoleindsats. På linje med Aalborg Kommune har Odense ligeledes et tilbud om åben vejledning til alle såvel de uddannelsesparate som ikke-uddannelsesparate elever og deres forældre.

Odense Kommune understøtter skolerne på samme vis som Aalborg Kommune med undervisningstilbud, events og indsatser ind i den åbne skole og Børnene i Robotbyen. I Odense Kommune er der dog ikke ansat playmakers til opgaven. Der er god tradition for samarbejde med eksterne aktører både på kommuneniveau og lokalt på skolerne.

Beskæftigelses- og Socialforvaltningen og Børn- og Ungeforvaltningen i Odense arbejder kontinuerligt med at udvikle aktiviteter og indsatser, der er rettet mod at øge søgningen fra grundskolen til erhvervsuddannelserne. I det kommende år igangsættes en række nye tiltag, som man endnu ikke kender effekten af. Det er bl.a. nye muligheder for Åben vejledning, Lærepladsaftalen (til at sikre lærepladser til unge og faglært arbejdskraft til virksomheder), Teknologidagen i Erhvervstanken og en generel styrkelse af praksisfagligheden i grundskolen gennem fokus på innovation, iværksætteri og teknologi. Forvaltningerne vurderer, at de EUD-fremmende vejlednings- og skoleindsatser til fulde står mål med indsatserne i Aalborg Kommune. Én af de væsentligste forskelle mellem Aalborg og Odense Kommune, som påvirker søgningen fra grundskole til EUD, er forskelle i erhvervsstruktur.

Odense Byråd har den 1. september 2021 besluttet, at udvalg og relevante samarbejdsfora som Uddannelsesforum skal have udvidet fokus på initiativer, der kan fremme en mere balanceret kønsfordeling på de erhvervsfaglige og tekniske ungdomsuddannelser. Eksisterende indsatser indenfor området er beskrevet i bilag 2, og der arbejdes med initiativer, der yderligere styrker en balanceret kønsfordeling.

Et samlet overblik over eksisterende indsatser i Odense Kommune fremgår af bilag 2.

Forslag til nye indsatser

De eksisterende indsatser og tilrettelæggelsen af nye indsatser i Odense Kommune tager dels afsæt i lokale erfaringer og data på området, og dels i en bredere forskningsbaseret viden om indsatser, der kan styrke de unges uddannelsesvalg og søgningen til erhvervsuddannelserne bl.a. Rambølls & Quarts' analyse af "Indsatser til at øge søgningen til og gennemførelse af EUD" (2018) og EVA's undersøgelse om "Uddannelsesvalg i 9. klasse – unges vej mod ungdomsuddannelse" (2019).

Nedenstående og vedlagte forslag til nye indsatser (se bilag 3) er udvalgt med henblik på, at:

- Øge kendskab til og viden om EUD for lærere, vejledere, forældre, elever
- Styrke samarbejde mellem vejledere og lærere
- Styrke vejledningsindsatsen målrettet EUD

Med afsæt heri har Børn- og Ungeforvaltningen og Beskæftigelses- og Socialforvaltningen udarbejdet forslag til nye indsatser, der kan styrke søgningen til erhvervsuddannelser. Alle forslag til nye indsatser supplerer og kvalificerer eksisterende indsatser på området. Nogle af indsatserne kan igangsættes indenfor den eksisterende økonomiske ramme, andre kræver yderligere finansiering. Hvis de to udvalg ønsker at gå videre med forslagene, vil det kræve yderligere kvalificering, afsøgning og beskrivelse af ressourcetræk og økonomi.

Forslag til nye indsatser ser ud som følger:

1. En styrkelse af den sammenhængende plan for vejledningsaktiviteter i udskolingen
2. Praktikforløb på erhvervsuddannelserne for vejledere og lærere 2021-2022, hvor vejledere og lærere følger undervisningen på et 2-dages forløb på erhvervsskolerne (denne indsats indgår i flere kommuner)
3. Styrket vejledningsindsats i grundskolen målrettet søgning til EUD, herunder:
  - Individuel vejledning (kombineret med gruppevejledning) til flere elever
  - Virksomhedsbrobygning i 9. klasse
  - Teknologidagen i Erhvervstanken
4. Kommunikationskampagne målrettet unge, herunder strategisk rådgivning til at fremme søgning mod EUD (ekstern leverandør Sincera)

Hvis udvalgene ønsker at gå videre med forslagene, vil det kræve yderligere kvalificering, afsøgning og beskrivelse af ressourcetræk og økonomi. Indsatserne under forslag 1 og 2 vil kunne igangsættes indenfor den eksisterende økonomiske ramme, forslag 3 og 4 vil kræve yderligere finansiering.

Forslagene beskrives uddybende i bilag 3.

Bilag 1 beskriver initiativer i Aalborg Kommune

Bilag 2 beskriver indsatser i Odense Kommune

Bilag 3 beskriver forslag til nye indsatser i Odense Kommune

Økonomi

Da sagen er en drøftelsessag, har den ingen økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning. En efterfølgende beslutningssag vedrørende indsatser på området kræver stillingtagen til de økonomiske konsekvenser.

Bilag

Bilag 1 - EUD-fremmende indsatser i Aalborg Kommune

Bilag 2 - EUD-fremmende indsatser i Odense Kommune

Bilag 3 Forslag til nye EUD-fremmende indsatser i Odense Kommune

Punkt 3: Drøftelse af Odense Kommunes Veteranstrategi

27.12.04-G01-169-21

Resume

På udvalgsrådet den 15. juni 2021 besluttede Beskæftigelses- og Socialudvalget at drøfte Odense Kommunes Veteranstrategi ”Godt videre i livet” (se bilag).

Med afsæt i forvaltningens seneste 6 års arbejde med den eksisterende veteranstrategi skal udvalget drøfte retning og indhold for en kommende ny veteranstrategi.

På baggrund af denne drøftelse skal udvalget drøfte procesplanen for udarbejdelse af en ny veteranstrategi for Odense Kommune, herunder hvordan relevante interessenter og borgerrepræsentanter kan inddrages.

INDSTILLING

Beskæftigelses- og Socialforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter retning, indhold og procesplan for en ny veteranstrategi, herunder inddragelse af eksterne interessenter og borgerrepræsentanter.

Beslutning

Beskæftigelses- og Socialudvalget drøftede sagen.

Udvalgsmedlemmerne Cæcilie Crawley og Reza Javid deltog ikke i behandlingen af dette punkt.

Sagsfremstilling

Beskæftigelses- og Socialudvalget besluttede i oktober 2015 Odense Kommunes første veteranstrategi. Veteranstrategien læner sig op ad regeringens nationale veteranpolitik ”Anerkendelse og støtte” fra 2010. Omdrejningspunktet i veteranstrategien er selvforsørgelse, og en stor del af strategien udmøntes via veterankoordinatorens arbejde.

På udvalgets møde den 15. juni 2021 besluttede udvalget at genbesøge Odense Kommunes Veteranstrategi ”Godt videre i livet”.

Udvalget ønskede eksempelvis at drøfte følgende:

- Hvilke erfaringer har vi fra den nuværende strategi – både de gode og de knap så gode?
- Hvordan kan vi implementere ny erhvervet viden, fra eks. Veteranhjemmet og Veteranindsatsen
- Hvordan kan vi få strategien til at spille sammen med nye projekter, eks Veteraner ind i EUD o.a.
- Hvordan kan vi i endnu højere grad få de forskellige aktører på området til at spille sammen og være hinandens forudsætninger.

I det følgende gennemgår forvaltningen sine erfaringer med veteranstrategien og præsenterer oplæg til drøftelse af proces for en ny veteranstrategi.

Veteranstrategien i praksis

Formål

Strategi

Det primære formål med den eksisterende veteranstrategi fra 2015 er at bringe ledige veteraner i job eller uddannelse.

Det flugter med forvaltningens kerneopgave, som er at hjælpe ledige i job og uddannelse. Ligeledes flugter det med kommunens beskæftigelsespolitik ”Odense i job – sammen om beskæftigelse”. Der er altså fortsat en stærk kobling mellem den nuværende strategi og forvaltningens kerneopgave og beskæftigelsespolitik.

Praksis

Forvaltningens erfaring er, at målgruppen ofte har andre udfordringer end job og uddannelse. Der er derfor ofte en lang tidshorisont i forhold til at se progression hos den enkelte borger.

En koordinerende sagsbehandler

Strategi

Den nuværende veteranstrategi lægger vægt på, at veteranerne har én koordinerende sagsbehandler. Den koordinerende sagsbehandler skal møde veteranerne fremskudt, hvor de er, og sikre veteranerne én indgang til kommunen.

Den koordinerende sagsbehandler skal samtidig oparbejde et særligt kendskab til veteraners udfordringer og have et blik for det gode samarbejde mellem de forskellige aktører, såsom Forsvaret, skoleområdet, veteranhjemmet mv.

Praksis

Borgere med andre udfordringer end ledighed får altid tilknyttet én koordinerende sagsbehandler i den afdeling, de er tilknyttet. I praksis bliver veterankoordinatoren inddraget, når den koordinerende sagsbehandler bliver opmærksom på, at de har med en veteran at gøre, som ønsker hjælp fra veterankoordinatoren.

Forvaltningen er i denne henseende opmærksom på at samle veteraner på så få rådgivere som muligt i de enkelte afdelinger, så der blandt disse rådgivere bliver oparbejdet en særlig viden om veteraner.

Mange af de opgaver, som hører under den koordinerende sagsbehandler i strategien, bliver i praksis varetaget af veterankoordinatoren, fx besøger veterankoordinatoren veteranhjemmet ugentligt og er med til at understøtte flagdagen og andre begivenheder.

På den måde bliver funktionen af koordinerende sagsbehandler, som den er beskrevet i strategien, varetaget i et fællesskab mellem de koordinerende myndighedssagsbehandlere og veterankoordinatoren.

Målgruppe

Strategi

Målgruppen i den nuværende strategi er:

- Veteraner, der ikke umiddelbart kan starte i job eller uddannelse. Det kan skyldes fysisk eller psykiske skader, såsom posttraumatisk stress-syndrom (PTSD) eller lignende følgevirkninger, der ikke kan afhjælpes af veteranen selv eller nærmeste netværk.
- Veteraner, der ikke har særlige udfordringer, som forhindrer dem i at starte job eller uddannelse. I disse tilfælde skal alle de opnåede kompetencer, udstationeringen har ført med, bringes aktivt i spil.

Praksis

Forvaltningen oplever en række udfordringer med klart at definere målgruppen for veterankoordinatorens arbejde. Disse udfordringer indebærer følgende:

- Veteraner, som besøger veteranhjemmet i Odense, men som ikke er fra Odense Kommune forventer understøttelse fra Odense Kommunes veterankoordinator og Odense Kommune.
- Velfungerende veteraner der allerede er i job, efterspørger veterankoordinatorens hjælp. Dette kan fx være til at søge nyt arbejde, selvom veteranens nuværende stilling ikke er ophørt endnu.

Fokus for veterankoordinatorens arbejde er derfor i stigende grad på velfungerende veteraner i arbejde, og veteraner der ikke er bosat i Odense Kommune.

Samarbejde

Strategien

I veteranstrategien fra 2015 er der lagt vægt på, at der skal være et godt samarbejde med alle relevante aktører inden for området.

Praksis

Forvaltningen samarbejder altid med relevante aktører. Veterankoordinatoren har en særlig viden i forhold til de aktører, som er særligt relevant for veteraner. Dermed bidrager veterankoordinatoren til at sikre et velfungerende samarbejde til gavn for den enkelte veteran. Blandt disse samarbejdspartnere kan nævnes:

- Veteracentret: Veteracentret fungerer som én indgang for støtte til soldater, veteraner og pårørende. De arbejder samtidig for øget anerkendelse af de danske mænd og kvinder, der har gjort en særlig indsats for Danmark.
- Afdelingen for Traume og Torturoverlevende (ATT): ATT afhjælper følgerne af krigs-, tortur- og flugttraumer hos mennesker med flygtninge- og indvandrebaggrund, samt følgerne af tjenesterelaterede traumer hos hjemvendte danske soldater, som har udviklet diagnosen PTSD (Post Traumatic Stress Disorder).

- Veteranhjem Odense: Veteranhjem Odense har til formål at skabe et frirum for samvær og aktiviteter for veteraner og deres pårørende og værne om det kammeratskab, der er blevet skabt under tjeneste i Forsvaret, samt danne de fysiske rammer for at fællesskaber mellem veteraner og pårørende kan opstå.
- Danmarks Veteraner: Danmarks Veteraner er foreningen, der samler danske kvinder og mænd i Rigsfællesskabet som opfylder regeringens kriterier for betegnelsen ”veteran”.
- Veteranstøtten: Formålet med Veteranstøtten er blandt andet at opfange de tidligere udsendte, der lider af psykiske efterreaktioner og ikke opsøger det offentlige system, inden de bliver en belastning for sig selv, for deres familier og for samfundet.
- Veteranindsats Fyn: Veteranindsatsen har til formål at styrke livsdueligheden hos psykisk sårbare veteraner, som kommer hjem fra krigstjeneste i udlandet.
- InterForce: InterForce er et samarbejde mellem Forsvaret og den private og offentlige sektor om forsvarets brug af reserven og Hjemmeværnets frivillige, samlet benævnt Reservestyrken, således at samfundets samlede ressourcer udnyttes bedst muligt. InterForces formål er at forbedre forholdene for de medarbejdere, der har både en militær og civil forpligtelse.
- Soldaterlegatet: Soldaterlegatet hjælper tidligere civile og militære udsendte i internationale militære missioner, der efter en udsendelse har behov for økonomisk støtte grundet en fysisk eller psykisk skade, der er opstået under udsendelsen, samt deres pårørende.
- Netværkspsykologer: Veterancentret tilbyder psykologisk behandling både for nuværende ansatte i Forsvaret og for tidligere ansatte. Dette kan både være i form af individuel psykologisk behandling, gruppebehandling og parterapi.

Proces for ny veteranstrategi

Det er forvaltningens vurdering, at udvalget med fordel kan revidere veteranstrategien med udgangspunkt i de erfaringer, som forvaltningen har oparbejdet i arbejdet med veteraner.

Forvaltningen foreslår en proces, hvor vi inddrager veteranerne selv og vores relevante samarbejdspartnere, fx veterancentret, så vi sikrer en strategi, som giver mening for veteranerne.

Ligeledes foreslår forvaltningen, at udvalget i en ny veteranstrategi sikrer en tæt kobling til forvaltningens øvrige strategier, såsom virksomhedsstrategien, opkvalificeringsstrategien og strategi for mødet med borgeren.

Procesplan

21/9 2021	Udvalget drøfter forvaltningens erfaringer med den eksisterende veteranstrategi, inddragelsen af eksterne interessenter og borgerrepræsentanter samt procesplan for ny veteranstrategi.
26/10 2021	Udvalget drøfter retning og indhold til ny veteranstrategi.
November 2021	Involvering af eksterne samarbejdspartnere og borgerrepræsentanter for at få deres input til veteranstrategi.
2022	Udvalget drøfter udkast til ny veteranstrategi
2022	Udvalget drøfter udkast til ny veteranstrategi
2022	Udvalget beslutter ny veteranstrategi

Økonomi

Da sagen er en drøftelsessag, er der ingen økonomiske konsekvenser, herunder for kommunens kassebeholdning. De økonomiske konsekvenser for en senere beslutningssag vil fremgå af denne.

Bilag

Odense Kommunes Veteranstrategi - Godt videre i livet

Punkt 4: Svar på udvalgsspørgsmål om udsatte boligområder

15.20.00-A00-18-17

Resume

Beskæftigelses- og Socialudvalget fik på møde den 23. marts 2021 en orientering om status i byens almennyttige boligområder. Det resulterede i tre konkrete bestillinger fra udvalget, som forvaltningen giver en tilbagemelding på i denne sag. Indledningsvis fremgår de tre spørgsmål inkl. forvaltningens hovedkonklusion. Efterfølgende uddyber forvaltningen sin tilbagemelding på spørgsmålene.

1) Udvalget bad om at få undersøgt, om der er strukturelle forklaringer, som gør at nogle områder er udfordret

Hovedkonklusion: Analysen finder at herkomst, indkomst og uddannelse udgør vigtige strukturelle sammenhænge. Fokus bør derfor være på, at sikre blandede boligområder. Konklusionerne i analysen er i tråd med principperne i den fælles udlejningsaftale og grundpræmissen i ghetto Lovgivningen.

2) Udvalget bad forvaltningen undersøge, om der bør nedsættes en boligområde Task Force

Hovedkonklusion: Forvaltningen vurderer, at den besluttede organisering i den byrådsvedtagne udlejningsaftale fra januar 2021, imødekommer udvalgets ønsker - uden brug af task force. Den besluttede organisering sikrer et formaliseret samarbejde mellem Odense Kommune inkl. det politiske niveau, boligselskaber, Fyns Politi, BoligSocialt Hus mv.

3) Udvalget bad om forvaltningens forslag til særlig beskæftigelsesindsats i Højemarksvej kvarteret

Hovedkonklusion: Forvaltningen vurderer, at der kan iværksættes en særlig beskæftigelsesindsats til ca. 1 mio. kr. årligt i området. Da Højemarksvej kvarteret generelt er inde i en positiv udvikling anbefaler forvaltningen ikke, at der på nuværende tidspunkt iværksættes en særlig beskæftigelsesindsats i området.

Forvaltningens tilbagemeldinger på udvalgets tre spørgsmål

1) Strukturelle forklaringer der udfordrer boligområder

Borgmesterforvaltningen har på anmodning af Beskæftigelses- og Socialforvaltningen udarbejdet en strukturel analyse (bilag 1), der undersøger om der findes systematiske, strukturelle sammenhænge mellem sammensætningen af beboere. Borgmesterforvaltningen har endvidere udarbejdet en perspektivering (bilag 2) af, at der også er andre parametre, der kan medvirke til at forklare, hvorfor nogle boligområder er udfordrede. Konklusionerne i analysen følger de grundlæggende principper om behovet

for en blandet beboersammensætning i boligområderne. Dette fokus er centralt i både den fælles udlejningsaftale for Odense Kommune og ghettolovgivningen. Der er dermed en rød tråd fra analysens konklusioner til det konkrete arbejde, der finder sted i Odense Kommune, herunder de principper arbejdet hviler på.

Nedenfor fremgår nogle af konklusionerne fra analysen og perspektiveringen.

- At huslejen i de almene boligområder – generelt set – er lav, hvilket koncentrerer borgere med et lavt indkomstniveau, heriblandt: socialt udsatte, flygtninge og indvandrere.
- Mange af de store boligområder er bygget i samme periode; for Odense betyder det, at de store almene boligområder ligger i et bånd fra Vollsrose i NØ over Korsløkkeparken, Ejerslykke, til Hunderupparken i syd samt nogle steder i Bolbro.
- Folk vil generelt set bo sammen med, eller i nærheden af, andre, der ligner dem selv: samme socioøkonomiske status, samme sprog og kulturelle baggrund.
- Majoritetsbefolkningen og ressourcestærke fravælger at bosætte sig steder, der er domineret af socialt, udsatte eller af etniske minoriteter.
- Der er et ideal i samfundet om at få hus med egen have samt at kunne påvirke boligens fysiske indretning, så den tilpasses til husstandens behov, hvilket er svært i almene boligområder.
- Områderne oplever en beboergennemstrømning – områderne er en ”mellemstation” indtil beboerne får flere ressourcer. Dem med færrest ressourcer bliver boende.
- Borgere har en forestilling om hvordan deres ”drømmested” og ”drømmebolig” ser ud, hvilket ikke stemmer overens med byggestilen hos 60’ernes almene boliger.
- Af forskningsmæssige løsninger lyder det: strukturelle fysiske forandringer af boligområderne, danner mindre kvarterer, områderne skal integreres bedre med den omkringliggende by gennem forbedret infrastruktur, samt et fokus på samspillet med de sociale indsatser og den lokale kontekst i indførelsen af indsatserne.
- Flere funktioner som fx handel, kultur og erhverv skal ind i områderne. Også skoler og institutioner af høj kvalitet er vigtige for at tiltrække og fastholde ressourcestærke beboere.
- Fokus på samspillet med de sociale indsatser og den lokale kontekst i indførelsen af indsatserne for ikke at skubbe problemerne videre.
- Udfordringerne svarer til indholdet i parallelsamfundslovgivningen. Her skal tiltagene: salg af areal til privat nybyggeri, salg af boliger til private, ommærkning og strategisk nedrivning sikre en fysisk og strukturel forandring.

2) Mulig boligområde Task Force

Forvaltningen vurderer ikke umiddelbart, at der er behov for en bolig task force. Som led i implementeringen af udlejningsaftalen er der internt i Odense Kommune justeret på strukturen omkring det interne samarbejde såvel som samspillet med de øvrige aktører såsom boligselskaber, politiet og ikke mindst BoligSocialt Hus.

Det drejer sig om:

- Styregruppen ”Ingen nye ghettoer”
- Boligstrategisk gruppe
- Samarbejdet med BoligSocialt Hus
- Politisk strategisk forum med Økonomiudvalget og boligorganisationerne

Dertil kommer, at forvaltningen arbejder på, at den monitorering, som bliver vist for udvalget giver et bedre billede af den udvikling det enkelte område er inde i, og hvad

der er iværksat i forvejen i området.

Monitoreringen er en meget væsentlig del af de etablerede samarbejdsfora, og understøtter i høj grad fælles viden, dialog og beslutninger på tværs af aktørerne.

3) Særlig beskæftigelsesindsats i Højemarksvej kvarteret

En eventuel indsats i Højemarksvej kvarteret for de job- og aktivitetsparate, vil bero på erfaringerne fra tilsvarende indsatser i Ejerslykke, Vollsmose, Solbakken og Korsløkkeparken Øst. Forvaltningen har vurderet på opgaven, og er kommet frem til at indsatsen til de jobparate bør bestå af en koordinator, mens indsatsen for de aktivitetsparate kan løses af en jobrådgiver. Hertil kommer udgifter til overhead. Den samlede udgift er beregnet til 925.000 kr. årligt. Forvaltningen har ikke udarbejdet forslag til finansiering. Monitoreringen viser, at udvikling generelt er positiv i Højemarksvej kvarteret, idet både andelen af beboere på offentlig forsørgelse samt andelen af dømte er faldende. Forvaltningen anbefaler derfor ikke, at der på nuværende tidspunkt igangsættes en særlig beskæftigelsesindsats i området.

Bilag

Bilag 1. Strukturelle forhold omkring udsatte almene boligområder

Bilag 2 Perspektivering til analyse af strukturelle forhold omkring udsatte boligområder

Punkt 5: Monitorering af udsatte boligområder

15.20.00-A00-18-17

Resume

Beskæftigelses- og Socialforvaltningen udarbejder tre gange årligt en monitoreringssag vedrørende udsatte boligområder til Beskæftigelses- og Socialudvalget. Dette er årets anden sag, og giver et samlet overblik over status i de almene boligområder for september måned. I forhold til den seneste sag indeholder monitoreringen en opdateret vurdering af uddannelseskriteriet (beboere med kun grundskole), som forvaltningen forventer tilnærmelsesvis vil matche den kommende ghettoliste, som udkommer den 1. december 2021.

Denne monitoreringssag, er udvidet i forhold til tidligere, og består af to hovedafsnit. Det første afsnit beskriver ny lovgivning til bekæmpelse af parallelsamfund. Det andet afsnit indeholder monitorering af områderne. I forhold til tidligere sager, er denne del udvidet med en uddybning af status for Ejerslykke, Højemarksvejskvarteret og Kertemindevejskvarteret. Dermed giver forvaltningen i denne sag en uddybende status for samlet 6 boligområder, hvoraf de 3 er på regeringens liste over forebyggelsesområder, 2 områder er på listen over hårde ghettoområder, mens 1 område er på listen over udsatte boligområder.

Indledningsvist giver forvaltningen en kort opsummering af de to afsnit.

1) Ny aftale om bekæmpelse af parallelsamfund

Regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Konservative og Liberal Alliance indgik den 15. juni 2021 en ny politisk aftale om bekæmpelse af parallelsamfund. Aftalen skal sikre, at boligområder, der står på kanten til at udvikle sig til ghettoområder (parallelsamfund), får nye redskaber til at sikre en mere blandet beboersammensætning. Et af redskaberne er tvungen fleksibel udlejning. De udpegede områder, benævnes "forebyggelsesområder." Odense har tre områder på forebyggelseslisten.

Hovedkonklusion: Generelt vil øget brug af tvungen fleksibel udlejning i flere områder mindske antallet af boliger, som er tilgængelige for alle. Det nye lovforslag anvender de samme kriterier for forebyggelsesområderne, som ligger bag ghettolisten og udsattelisten. Forskellen består i, at kriterierne er skrappe end de ghettokriterier, som er kendt fra parallelsamfundslovgivningen. Det betyder eksempelvis, at Korsløkkeparken Øst, som netop er kommet af ghettolisten, nu er karakteriseret som Forebyggelsesområde, med krav om brug af fleksibel udlejning (krav om uddannelse eller job) i området.

2) Monitorering af de almene boligområder inkl. opdaterede uddannelsesdata

Monitoreringen indeholder en særskilt beskrivelse af beskæftigelsessituationen i tre forebyggelsesområder samt Vollsmose (hård ghetto), Solbakken mv. (hård ghetto) og Kertemindevejskvarteret (udsat boligområde). Herudover indeholder afsnittet en oversigt over de 19 monitorerede boligområder, som kommunen følger tæt. For alle områder gælder, at forvaltningen følger op i forhold til ghettokriterierne.

Hovedkonklusion: Monitoreringen viser, at andelen af offentligt forsørgede de sidste to år er faldet for alle 19 boligområder under ét. De største fald ses i de boligområder, der modtager en særlig beskæftigelsesindsats. Herudover viser monitoreringen, at de nuværende forebyggelsesområder har gode muligheder for ikke at optræde på den kommende forebyggelsesliste, men forvaltningen kan p.t. ikke med sikkerhed afgøre dette. Monitoreringen viser også, at tre nye boligområder er i risiko for at komme på en fremtidig forebyggelsesliste. Herudover viser monitoreringen en generel fremgang i flere boligområder, hvor færre har "kun grundskole". Solbakken vil formentlig opfylde dette ene ghettokriterium på den kommende ghettoliste, og forvaltningen forventer derfor ikke, at Solbakken vil optræde på

ghettolisten (idet to ghettokriterier skal være opfyldt for at komme på ghettolisten). Den godkendte udviklingsplan skal dog fortsat gennemføres for området.

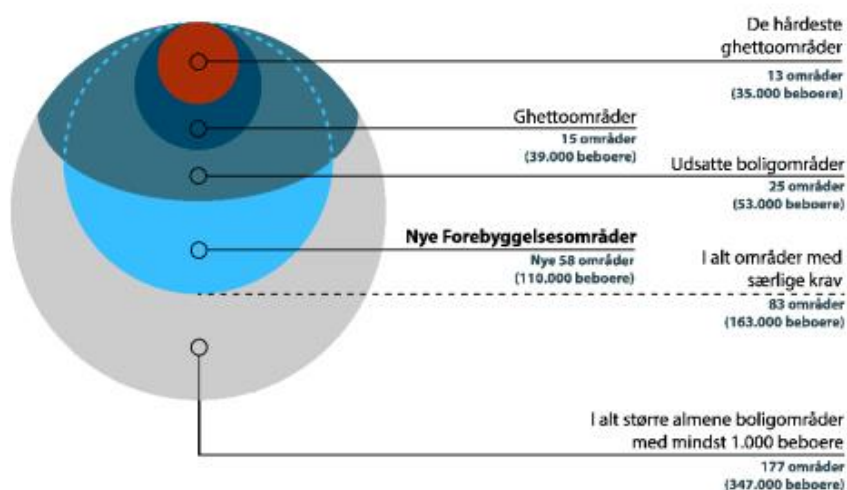
Ad 1) Uddybning af ny aftale om bekæmpelse af parallelsamfund

Regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Konservative og Liberal Alliance indgik den 15. juni 2021 en ny politisk aftale om bekæmpelse af parallelsamfund med ikrafttrædelse den 30. november 2021. Aftalen skal sikre, at boligområder, der står på kanten til at udvikle sig til parallelsamfund, får nye redskaber til at sikre en mere blandet beboersammensætning. Kriterierne er skrappe end ghettokriterierne. Odense Kommune har tre boligområder på forebyggelseslisten, nemlig Korsløkkeparken Øst, Ejerslykke og Højemarksvej kvarteret. Aftalen indfører begreberne parallelsamfund og omdannelsesområder – og afskaffer dermed begreberne ghetto og hård ghetto. Forvaltningen fortsætter med at anvende ghettobegrebet, så længe det anvendes i udlejningsaftalen.

Et forebyggelsesområde har over 1.000 beboere, og defineres ved, at to ud af fire nedenstående kriterier er opfyldt, samtidig med at boligområdet har en højere andel end 30 % ikke-vestlige indvandrere og efterkommere blandt beboerne. Kriterierne er skrappe end de ghettokriterier vi kender fra parallelsamfundslovgivningen. Aftalen ændrer ikke på kriterierne for udsatte områder og ghettoområder.

- Andelen af beboere uden for arbejdsmarkedet er 30 % mod 40 på listerne over udsatte boligområder.
- Andelen af dømt for visse kriminalitetsformer er to gange landsgennemsnittet mod tre gange landsgennemsnittet på listerne over udsatte boligområder.
- Minimum 60 % af beboerne har en grundskoleuddannelse (samme niveau som på listerne over udsatte boligområder).
- Gennemsnitsindkomsten udgør mindre end 65 % af gennemsnittet for regionen mod 55 % på listerne over udsatte boligområder.

Figuren nedenfor illustrerer de forskellige kategorier og hvor mange områder, der er i hver kategori på landsplan.

Kilde: Faktaark fra Indenrigs- og Boligministeriet

Ministeriet oplyser, at nedenstående tre områder, opfylder forebyggelseskriterierne i Odense Kommune.

Korslækkeparken Øst (1.455 boliger)

Ejerslykke (652 boliger)

Højemarksvejkvarteret (689 boliger)

Aftalen betyder, at ca. 2.800 boliger i Odense omfattes af den nye kategori.

I den nuværende udlejningsaftale mellem Odense Kommune og byens almene boligorganisationer, er områderne stillet som følgende:

- Højemarksvejkvarteret indplaceres på trin 2 med krav om brug af fleksibel udlejning (krav om uddannelse eller job) i alle afdelinger.
- Ejerslykke indplaceres på trin 2 med krav om brug af fleksibel udlejning i én afdeling. Den anden afdeling lander på trin 1, men der kan aftales brug af fleksibel udlejning fordi flere kriterier er inden for 10% bufferzonen.
- Korslækkeparken Øst indplaceres på trin 1 som område og bliver dermed delt i afdelinger – heraf skal én afdeling bruge fleksibel udlejning grundet høj ledighed og én afdeling er i aftalezonen, og kan bruge fleksibel udlejning.

Nedenfor fremgår de tre forebyggelsesområder med de nye skærpede kriterier:

		<i>Ikke vestlig</i>	<i>Off. forsørgelse</i>	<i>Kriminalitet</i>	<i>Kun grundskole</i>	<i>Indkomst</i>
Grænseværdier		>30%	>30%	>1,51%	>60%	<65%
Ejerslykke	1.149	46,7%	40,1%	1,5%	55,5%	63,0%
Højemarksvejskvarteret	1.049	28,3%	42,4%	1,9%	45,7%	64,2%
Korslækkeparken Øst	2.389	55,7%	34,4%	1,3%	52,7%	64,5%
Intervaller	Rød	>30%	>30%	>1,51%	>60%	<65%
	Gul	27-30%	27-30%	1,40-1,51%	54-60%	65-71,5%
	Grøn	<27%	<27%	<1,40%	<54%	>71,5%

I tabellen anvender forvaltningen samme farveskala, som i monitoreringen af de 19 områder:

Rød: Overskredet

Gul: Inden for et 10 %-interval

Grøn: Mere end 10 % fra kriterieværdien

Ad 2) Monitorering af de almene boligområder med opdaterede uddannelsesdata

Monitoreringen giver mulighed for at følge op på udvalgets mål om "ingen boligområder på ghettolisten" samt sikre et vidensgrundlag til evt. at træffe beslutning om iværksættelse af indsatser i byens almene boligområder. Der er ikke en automatik mellem resultatet i monitoreringen, og at der bliver igangsat indsatser. Indsatser kan blive igangsat ud fra en konkret vurdering og drøftelse.

Den opdaterede monitorering for hvert af de 19 boligområder fremgår nedenfor.

			Ar på listen	Antal beboere	Ikke vest lig	Off. forsørgelse	Kriminalitet	Kun grundskole	Indkomst
Ghettogrænse:			Over	Over	Over	Over	Over	Under	
			1.000	50%	40%	2,4%	60%	55%	
Hård ghetto	Volksmose	10	6.587	75,6%	47,6%	2,5%	74,1%	52,7%	
	Solbakken	4	1.273	49,6%	34,4%	2,0%	61,2%	57,3%	
Udsat område	Kertemindevejskvarteret		1.347	30,1%	43,9%	1,0%	57,7%	64,3%	
I risiko for udsat	Korslækkeparken (Øst)		2.389	55,7%	34,1%	1,3%	52,7%	64,5%	
	Højemarksvej-kvarteret		1.049	28,3%	40,2%	1,9%	45,7%	64,2%	
	Stærmosegården		776	39,7%	42,0%	2,5%	52,9%	59,2%	
	Ejerslykke		1.149	46,7%	40,1%	1,5%	55,5%	63,0%	
	Dianavænget/Heliosvænget		975	39,6%	43,7%	1,1%	55,5%	66,5%	
	Paaruplund/Højstruplund		1.276	35,4%	46,0%	1,8%	56,2%	62,6%	
	Højstrupvej-kvarteret		1.367	28,2%	38,6%	1,7%	48,0%	64,2%	
Ikke risiko for udsat	Blangstedgård		852	17,3%	42,3%	1,7%	41,5%	68,8%	
	Jacob Hansens Vej		933	23,2%	44,3%	1,5%	48,3%	63,9%	
	Aahaven		636	19,2%	48,0%	1,6%	48,7%	64,9%	
	Tofteparken		496	26,6%	48,1%	1,3%	52,1%	62,9%	
	Skt. Klemensparken		485	16,7%	40,8%	1,6%	47,7%	69,0%	
	Korslækkeparken		447	36,2%	41,0%	0,8%	46,1%	65,2%	
	Niels Bohrs Parken		955	10,5%	38,9%	1,3%	42,6%	70,7%	
	Hunderupparken		729	38,9%	38,1%	1,2%	53,8%	66,4%	
	Mosegårdsparken		1.190	12,8%	35,2%	1,0%	37,0%	72,4%	
Intervaller		Rød	-	>50%	>40%	>2,4%	>60%	>55%	
		Gul	-	45-50%	36-40%	2,1-2,4%	54-60%	55-61%	
		Grøn	-	<45	<36	<2,1%	<54%	>61%	

Boligområdernes samlede farve tilrettes kun 1 gang årligt i forbindelse med, at regeringens ghettoliste udkommer 1. december.

"Hård ghetto": Boligområder, som regeringen har udpeget til hårde ghettoområder.

"Udsat område": Boligområder, som regeringen har udpeget som udsatte områder.

"I risiko for udsat": Boligområder, hvor der er en risiko for, at de kan blive udsatte og blive kategoriseret som udsatte områder eller ghettoområder. På trin 2 kan der også findes boligområder, hvor der bor færre end 1.000 personer, men som bortset fra det ville kunne karakteriseres som udsatte boligområder eller ghettoområder.

"Ikke risiko for udsat": Boligområder, som ikke umiddelbart er i risiko for at komme i

de øvrige kategorier.

Odense Kommunes opdaterede monitorering indikerer samlet at:

- Andelen på offentlig forsørgelse i de 19 monitorerede boligområder er faldet de sidste to år og udgør 40,6 % i uge 30 2021.
- Vollsmoses indbyggertal er faldet med ca. 10 % det seneste år. Bydelen er generelt inde i en positiv udvikling, hvor færre har "kun grundskole". Området vil formentlig opfylde alle ghettokriterier på den kommende ghettoliste.
- Solbakken mv. opfylder formentlig kun ghettokriteriet "kun grundskole", på den kommende ghettoliste. Placeringen på den hårde ghettoliste i 2020 betyder, at området kom i mål et år for sent.
- Kertemindevejskvarteret opfylder ikke uddannelseskriteriet, og undgår dermed formentlig at optræde på regeringens kommende udsatteliste.
- Korsløkkeparken Øst er inde i en positiv udvikling, og der er gode muligheder for, at området ikke vil være at finde på forebyggelseslisten næste år.
- Højemarksvejkskvarteret er inde i en positiv udvikling med bl.a. færre dømte, og vil formentlig ikke optræde på den næste forebyggelsesliste.
- Ejerslykke er inde i en positiv udvikling, og der mulighed for, at området ikke vil være at finde på forebyggelseslisten næste år. Der er væsentlig usikkerhed om denne vurdering.
- Højstrupvejskvarteret, Dianavænget/Heliosvænget samt Kertemindevejskvarteret er i risiko for fremadrettet at optræde på regeringens forebyggelsesliste.
- Stærmossegården ligger nu over grænsen for kriminalitet, og er byens mest udfordrede boligområde med under 1.000 beboere. Området kan p.t. ikke komme på ghettolisten eller udsattelisten, da området med sine ca. 800 beboere ligger under grænsen på 1.000 for optagelse på disse to lister. Stærmossegården er på regeringens liste over områder med 750-999 beboere, der monitoreres særskilt.

Nedenfor er udviklingen i andelen på offentlig forsørgelse uddybet for hver af de 19 monitorerede områder. Generelt har andelen på offentlig forsørgelse været faldende de sidste to år. Det gælder særligt for de områder, der har modtaget en særlig beskæftigelsesindsats, og har indført fleksibel udlejning, såsom Vollsmose, Korsløkkeparken Øst og Solbakken mv. Andelen på offentlig forsørgelse er i alt faldet med 3,6 procentpoint, fra 44,2 % i uge 30 2019 til 40,6 % i uge 30 2021 for alle 19 områder under ét. Forvaltningen konstaterer en generel tilfredsstillende udvikling i andelen på offentlig forsørgelse i de udsatte boligområder i Odense. For nogle af kommunens mindre boligområder er andelen på offentlig forsørgelse forholdsvis høj. Det drejer sig særligt om Tofteparken, hvor andelen på offentlig forsørgelse er oppe på 50 %, Aahaven med 45,1 % og Jacob Hansens Vej med 44,1 %.

Offentlig forsørgede: (øjebliksbillede)		Uge 30 2019	Uge 30 2021	diff
Hård ghetto	Vollsmose	50,9%	46,2%	-4,7%
	Sølbakken	40,4%	31,6%	-8,8%
Udsat område	Kertemindevejskvarteret	49,5%	41,5%	-8,0%
I risiko for udsat	Korsløkkeparken (Øst)	39,9%	33,1%	-6,8%
	Højemarksvej-kvarteret	43,3%	40,6%	-2,7%
	Stærmosegården	41,7%	40,3%	-1,4%
	Ejerslykke	41,0%	36,9%	-4,1%
	Dianavænget/Heliosvænget	43,0%	40,5%	-2,5%
	Paaruplund/Højstruplund	44,7%	45,1%	0,4%
Ikke risiko for udsat	Højstrupvej-kvarteret	40,9%	36,3%	-4,6%
	Blangstedgård	39,7%	39,6%	-0,1%
	Jacob Hansens Vej	43,3%	44,1%	0,8%
	Aahaven	43,8%	45,1%	1,3%
	Tofteparken	44,3%	50,0%	5,7%
	Skt. Klemensparken	43,5%	38,8%	-4,7%
	Korsløkkeparken	40,6%	43,9%	3,3%
	Niels Bohrs Parken	40,4%	39,2%	-1,2%
	Hunderupparken	40,9%	36,9%	-4,0%
	Mosegårdsparken	32,9%	33,0%	0,1%
i alt		44,2%	40,6%	-3,6%point

Boligområdernes samlede farve tilrettes kun 1 gang årligt i forbindelse med, at regeringens ghettoliste udkommer 1. december.

Farven grøn i differencekolonnen indikerer positiv udvikling over de seneste to år.

Farven rød i differencekolonnen indikerer negativ udvikling de seneste to år.

Nedenfor uddybes status på de tre forebyggelsesområder samt Vollsmose, Sølbakken mv. og Kertemindevejskvarteret med fokus på beskæftigelse. Den uddybende status tager udgangspunkt i udlejningsaftalen, og dermed ikke de skrappe kriterier, som regeringen har sat op omkring forebyggelsesområderne. Forvaltningen giver en kort vurdering af status i forhold til forebyggelseslisten i hvert af de tre afsnit, der omhandler forebyggelsesområderne.

Forvaltningen bemærker, at andelen på offentlig forsørgelse er et øjebliksbillede for uge 32 i 2021. Dermed er tallet ikke et udtryk for den kommende ghettoliste, idet opgørelsesprincipperne bag ghettolisten tager udgangspunkt i et gennemsnit to år tilbage i tiden. Forvaltningen bemærker også, at udover beskæftigelsesindsatsen, er boligorganisationernes anvendelse af fleksibel udlejning et vigtigt værktøj for at flytte områderne i en positiv retning.

Status for de tre forebyggelsesområder:

Korsløkkeparken Øst

Ghettolisten for december 2020 viste, at Korsløkkeparken Øst undgik at opfylde ghettokriterierne i 2020. Dermed kom området af ghettolisten et år tidligere end forventet. Til gengæld er området kommet med på regeringens nye forebyggelsesliste. Odense Kommune følger sammen med boligorganisationen FAB, udviklingen i området for at sikre, at området ikke kommer tilbage på ghettolisten. Udviklingen i området er fortsat positiv, og forvaltningen forventer ikke, at Korsløkkeparken Øst kommer tilbage på ghettolisten de kommende år. Forvaltningen og boligorganisationerne har i fællesskab særlig fokus på anvendelse af fleksibel udlejning i Korsløkkeparken Øst (og Sølbakken mv.). Odense

Kommune har i dialog med boligorganisationerne indfaset brug af "særlige adresser" i de to områder, som betyder, at alle indflytninger i området skal godkendes af Folkeregistret og boligorganisationerne. Folkeregistret har udarbejdet en analyse, der viser, at godt 50 % af ansøgerne får afslag på at flytte ind i dele af Korsløkkeparken Øst, da de ikke opfylder kravene til at flytte ind.

Forvaltningen har de seneste år haft en fremskudt beskæftigelsesindsats i Korsløkkeparken Øst. Udviklingen fremgår af tabellen nedenfor, hvor forvaltningen konstaterer, at andelen af offentligt forsørgede er faldet væsentligt de sidste to år.

Korsløkkeparken Øst	2019 (uge 32)	2021 (uge 32)	Andel på off. forsørgelse
	Antal	Antal	
Offentlig forsørgede (skal falde)	536	495	32,8%
Selvforsørgende (skal stige)	823	1.014	

Grøn indikerer under 40 % på offentlig forsørgelse.

Rød indikerer over 40 % på offentlig forsørgelse.

Der er 41 færre offentligt forsørgede i Korsløkkeparken i uge 32 2021 (495) i forhold til uge 32 i 2019 (536). Herudover er antallet af selvforsørgende steget væsentligt i perioden.

Udviklingen i området har været positiv i en lang sammenhængende periode. Området har en andel på offentlig forsørgelse på 32,8 %.

I bilag 1 fremgår den seneste udlejningsstatus for Korsløkkeparken Øst.

Status i forhold til forebyggelseslisten

Forvaltningen vurderer, at Korsløkkeparken Øst har gode muligheder for at undgå den kommende forebyggelsesliste. Andelen på offentlig forsørgelse er faldet væsentligt, men vil ikke komme under forebyggelseskriteriet på 30 % på den næste liste. Dermed bliver det afgørende, at den positive udvikling i kriminaliteten og beboere med "kun" grundskole kan fastholdes. Herudover er det et krav, at gennemsnitsindkomsten skal stige i området, således at den nuværende gennemsnitlige bruttoindkomst på 64,5 % af regionsgennemsnit kommer over 65 %. Forvaltningen vurderer, at dette er et sandsynligt scenario set i lyset af de igangsatte indsatser.

Ejerslykke

Forvaltningen har det seneste år haft en fremskudt beskæftigelsesindsats Ejerslykke. Udviklingen fremgår af tabellen nedenfor, hvor forvaltningen konstaterer at andelen af offentligt forsørgede er faldet under de 40 % i uge 32. Udviklingen er tilfredsstillende.

Ejerslykke	2019 (uge 32)	2021 (uge 32)	Andel på off. forsørgelse
	Antal	Antal	
Offentlig forsørgede (skal falde)	314	267	36,0%
Selvforsørgende (skal stige)	472	475	

Grøn indikerer under 40 % på offentlig forsørgelse.

Rød indikerer over 40 % på offentlig forsørgelse.

Der er 47 færre offentligt forsørgede i Ejerslykke i uge 32 2021 (267) i forhold til uge 32 i 2019 (314). Antallet af selvforsørgende er kun steget marginalt med tre personer.

Udviklingen i området har været positiv i en lang sammenhængende periode. Området har en andel på offentlig forsørgelse på 36,0 %.

Status i forhold til forebyggelseslisten

Områdets værdier læner sig tæt op ad forebyggelseskriterierne, dog er andelen af offentligt forsørgede væsentligt over 30 %. Hvis det nuværende niveau for kriminalitet ikke stiger væsentligt, og den nuværende gennemsnitlige bruttoindkomst på 63,0 % af regionsgennemsnit, kommer over 65 % vil området formentlig undgå den kommende forebyggelsesliste. Forvaltningen vurderer, at det er muligt, men gør samtidig opmærksom på, at Ejerslykke, er det område blandt de tre forebyggelsesområder, som der er mest usikkerhed omkring.

Højemarksvej kvarteret

Forvaltningen har p.t. ingen fremskudt beskæftigelsesindsats i området. Som en del af Beskæftigelses- og Socialudvalgets bestilling, skal en mulig indsats drøftes.

Højemarksvej kvarteret	2019 (uge 32)	2021 (uge 32)	Andel på off. forsørgelse
	Antal	Antal	
Offentlig forsørgede (skal falde)	282	283	40,4%
Selvforsørgende (skal stige)	383	417	

Grøn indikerer under 40 % på offentlig forsørgelse.

Rød indikerer over 40 % på offentlig forsørgelse.

Udviklingen i andelen af offentligt forsørgede har stort set været status quo over de sidste to år. Der er én mere offentligt forsørgt i Højemarksvej kvarteret i uge 32 2021 (283) i forhold til uge 32 i 2019 (282). Antallet af selvforsørgende er steget med 34 i perioden.

Status i forhold til forebyggelseslisten

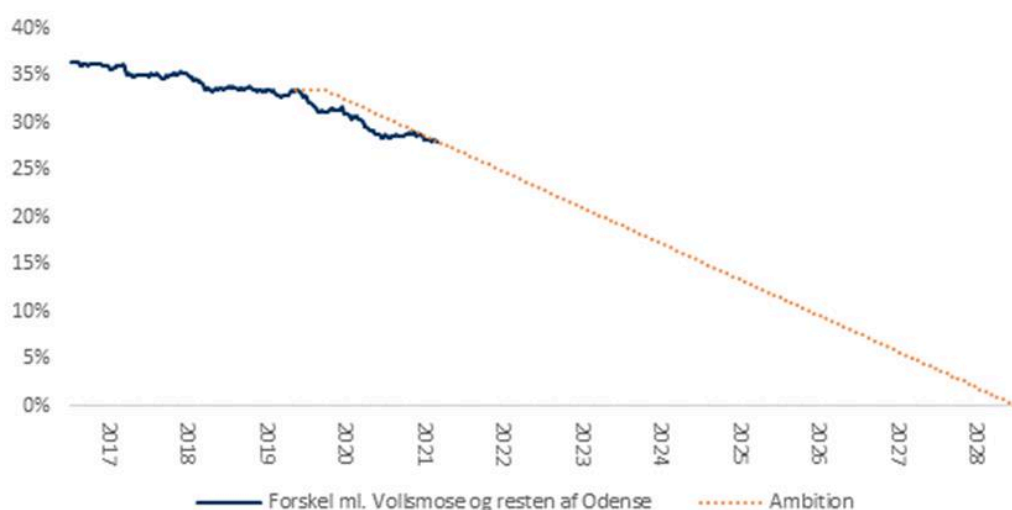
Højemarksvej kvarteret har en let faldende andel af ikke-vestlige beboere. Andelen skal kun falde med 0,3 procentpoint for at området undgår den kommende forebyggelsesliste. Forvaltningen vurderer, at det er sandsynligt, at området ikke optræder på den kommende forebyggelsesliste.

Status for de tre øvrige områder:

Vollsmose (hårde ghettoliste)

Det fremgår af Den sidste Vollsmoseplan, at andelen af offentligt forsørgede i Vollsmose skal være på niveau med det øvrige Odense i 2028. Forskellen mellem Vollsmose (inkl. Haverne) og det øvrige Odense er i uge 32 2021 på ca. 28 procentpoint, hvilket matcher den forventede udvikling (på den stiplede linje).

Som et delmål skal andelen af offentligt forsørgede i Vollsmose på regeringens ghettoliste under 40 % i december 2024. Listen for 2024 opgøres på baggrund af tal for perioden januar 2022 til december 2023.

Anm: Grafen skal holde sig under (eller på) den stiplede linje, da det indikerer at ambitionsniveauet overholdes.

Beskæftigelsesindsatser

Odense Byråd godkendte i 2019 to investeringsprojekter på beskæftigelsesområdet, som er målrettet ledige med bopæl i Vollsmose. Der er tale om investeringsprojekter for henholdsvis Jobparate og Aktivitetsparate, som skal være med til at understøtte, at ledigheden i Vollsmose er på niveau med det øvrige Odense i 2028.

Vollsmose (Ghettolisten)	2019 (uge 32)	2021 (uge 32)	Andel på off. forsørgelse
	Antal	Antal	
Offentlig forsørgede (skal falde)	2.289	1.877	45,6%
Selvforsørgende (skal stige)	2.279	2.237	

Grøn indikerer under 40 % på offentlig forsørgelse.

Rød indikerer over 40 % på offentlig forsørgelse.

Der er 412 færre offentligt forsørgede i Vollsmose i uge 32 2021 (1.877) i forhold til uge 32 i 2019 (2.289). Andelen af selvforsørgende er faldet i perioden. Udviklingen i offentligt forsørgede har været positiv i en lang sammenhængende periode i Vollsmose. Andelen på offentlig forsørgelse falder kontinuerligt, og udgør 45,6 % i uge 32. Andelen er dog fortsat markant over ghettokriteriet på 40 %.

På den kommende ghettoliste i december 2021 forventer forvaltningen, at andelen af offentligt forsørgede vil udgøre 47,6 % i Vollsmose, hvilket er lavere end på listen for december 2020, hvor andelen udgjorde 49,6 %. Selvom udviklingen i Vollsmose er positiv, tager det flere år, før effekten slår igennem på ghettolisten. Det skyldes, at ghettolisten er baseret på tal, der går flere år tilbage i tiden. Vi skal derfor helt frem til december 2024, før forvaltningen vurderer, at Vollsmose har en realistisk mulighed for at komme under ghettokriteriet på 40 %.

Status Solbakken mv. (hårde ghettoliste)

Solbakken blev karakteriseret som hård ghetto i december 2020, hvilket betyder, at boligorganisationerne og Odense Kommune i fællesskab har udarbejdet en lovbestemt udviklingsplan for området. Planen er efterfølgende godkendt af Indenrigs- og Boligministeren.

Forvaltningen vurderer generelt, at udviklingen i området er positiv, men at Solbakken mv. fortsat vil opfylde ghettokriteriet for uddannelse, når den næste ghettoliste udkommer.

Der er igangsat en fremskudt beskæftigelsesindsats i Solbakken. Udviklingen fremgår af tabellen nedenfor.

Solbakken mv. (ghettolisten)	2019 (uge 32)	2021 (uge 32)	Andel på off. forsørgelse
	Antal	Antal	
Offentlig forsørgede (skal falde)	336	253	31,1%
Selvforsørgende (skal stige)	537	561	

Grøn indikerer under 40 % på offentlig forsørgelse.

Rød indikerer over 40 % på offentlig forsørgelse.

Der er 83 færre offentligt forsørgede i Solbakken i uge 32 2021 (253) i forhold til uge 32 i 2019 (336). Udviklingen i området har været positiv i en lang sammenhængende periode. Andelen på offentlig forsørgelse udgør 31,1 %, hvilket er markant under ghettokriteriet på 40 %. Antallet af selvforsørgende er steget i perioden.

I bilag 1 fremgår den seneste udlejningsstatus for Solbakken mv.

Kertemindevejskvarteret (udsattelisten)

Indsatserne i de to investeringsprojekter i Vollsmose dækker også Kertemindevejskvarteret.

Kertemindevejskvarteret (Udsattelisten)	2019 (uge 32)	2021 (uge 32)	Andel på off. forsørgelse
	Antal	Antal	
Offentlig forsørgede (skal falde)	367	302	41,1%
Selvforsørgende (skal stige)	742	737	

Grøn indikerer under 40 % på offentlig forsørgelse.

Rød indikerer over 40 % på offentlig forsørgelse.

Der er 65 færre offentligt forsørgede i Kertemindevejskvarteret i uge 32 2021 (302) i forhold til uge 32 i 2019 (367). Andelen af selvforsørgende er faldet marginalt i perioden. Andelen på offentlig forsørgelse udgør 41,1 %, hvilket er lige over ghettokriteriet på 40 %. Området er kendetegnet ved en forholdsvis lav andel af ikke-vestlige beboere på 30 %, og derfor kan området p.t. ikke komme på ghettolisten. Til gengæld vil området kunne komme på forebyggelseslisten, hvor grænseværdien for ikke-vestlige er på 30 %.

Bilag

Bilag 1 Stratgisk udlejning 3. kvartal 2021

Punkt 6: Orientering om Odense Kommunes deltagelse i projektet "Styrket indsats mod socialt bedrageri"

27.29.00-P20-2-21

Resume

I denne sag orienteres Beskæftigelses- og Socialudvalget om, at Odense Kommune bidrager til projektet "Styrket indsats mod socialt bedrageri".

Projektet er forankret i tre udvalgte politikredse. Fyns Politi koordinerer projektet. Projektet er en del af Politiaftalen fra december 2020.

Projektet er startet i april 2021 og forventes afsluttet i 2023.

Formålet med projektet er at sikre, at borgere der svindler med sociale ydelser afsløres og retsforfølges. Det gælder både bandemedlemmer og andre borgere.

Projektet skal afdække, hvordan den nuværende indsats mod socialt bedrageri i politi, kommuner og øvrige myndigheder fungerer.

Målet med projektet er at skabe større viden om, hvad der fører til anmeldelse af sager om socialt bedrageri. Projektet skal også bidrage til at forebygge socialt bedrageri.

Odense Kommune har i forvejen stort fokus på at bekæmpe socialt bedrageri. Både når det gælder bandemedlemmer og andre borgere. Forvaltningen vurderer derfor, at kommunen kan bidrage med erfaringer fra dette arbejde. Projektet kan også give kommunen ny viden om bekæmpelse af socialt bedrageri, og det kan styrke kommunens samarbejde med politiet.

Foruden Odense Kommune bidrager Aalborg, Brønderslev, Langelands, Herlev og Rødovre kommuner til projektet.

Punkt 7: Nøgletal på beskæftigelsesområdet

15.00.00-G01-86-20

Resume

Beskæftigelses- og Socialudvalget har inden udvalgs mødet fået tilsendt oplægget med tal for Odenses borgere i den arbejdsdygtige alder, mandagstal og ledighedstal fra juli 2021 fra Danmarks Statistik. Ledighedstallene bliver offentliggjort den 31. august 2021.

Odenses borgere i den arbejdsdygtige alder

De nyeste tal for Odenses borgere i den arbejdsdygtige alder.

Mandagstal

Opfølgning på hvor mange personer i Beskæftigelses- og Socialforvaltningens målgrupper, der er kommet i job eller uddannelse (mandagstallene) i 2021.

Ledighedstal

De nyeste ledighedstal med fokus på ledighedsudviklingen efter, at COVID-19 begyndte at påvirke ledigheden.

Punkt 8: Aktuelle sager

00.22.04-G01-77-20

Resume

Mundtlig orientering:

Punkt 9: Fællesmøde mellem Beskæftigelses- og Socialudvalget, Børn- og Ungeudvalget og Ældre- og Handicapudvalget

00.22.04-G01-13-21

Resume

Beskæftigelses- og Socialudvalget, Børn- og Ungeudvalget og Ældre- og Handicapudvalget holder fællesmøde om pkt. 1. Opfølgning på initiativretssagen: Forbedring af arbejdet på autismeområdet. Herefter holder Beskæftigelses- og Socialudvalget og Børn- og Ungeudvalget fællesmøde om pkt. 2. Drøftelse af indsatser til at styrke søgningen fra 9. og 10. klasse til erhvervsuddannelserne i Odense Kommune.

Punkt 10: Tema: Veteranstrategien

27.12.04-G01-526-21

Resume

Beskæftigelses- og Socialudvalget drøfter på dagens udvalgsmøde Odense Kommunes "Veteranstrategi - Godt videre i livet".

I den forbindelse besøger udvalget Veteranhjemmet og Dannevirke i Odense og får et oplæg om, hvordan de oplever, at veteranindsatsen har udviklet sig de seneste 3-4 år, og hvad de ser som behov i fremtiden.